

Уляна КОСТІН

здобувачка освітньо-наукової програми «Економіка» ЗУНУ
Науковий консультант: д.е.н., професор, професор
кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу ЗУНУ
Тетяна ЖЕЛЮК

ГЕНДЕРНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ІНТЕГРАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ СКЛАДОВОЇ В СИСТЕМУ ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ

Інтеграція України у європейський простір передбачає запровадження гендерноорієнтованих підходів в систему публічного врядування. Інтегрування гендерної складової в національний публічний простір відбувається на основі низки нормативно-правових актів, зокрема: «Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 р. та 2019 р., Річної національної програми під егідою Комісії Україна-НАТО (8 заходів у 2018 р., 25 заходів у 2019 р.), Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 р. Стратегії управління державними фінансами на 2017-2021 рр., Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН «Жінки, мир, безпека». Україна єдина з 79 країн світу, перебуваючи в гострому стані відкритої зовнішньої збройної агресії прийняла Національний план дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок. В Україні прийнято нормативно-правові акти про запобігання та протидію домашньому насильству, відповідальність за яке криміналізовано. Гендерний компонент інтегровано до 55 стратегічних документів, що регулюють різні сфери життєдіяльності суспільства» [1].

Інформаційно-аналітичним інструментом моніторингу даного процесу має служити гендерний профіль, який розробляється як на макроекономічному, так і на місцевому рівні. Гендерний профіль акумулює інформацію щодо відмінностей у становищі та у користуванні послугами жінок, чоловіків або їх груп з метою її використання під час розробки та реалізації гендерно чутливих прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку з урахуванням підходу заснованого на правах людини.

Гендерний профіль українських громад може відрізнятися залежно від місця розташування та демографічних показників громади. Однак загалом жінки, як правило, мають більшу тривалість життя, ніж чоловіки, але також стикаються з вищими рівнями бідності та безробіття. Гендерний розрив в оплаті праці оцінюється приблизно в 23%. Жінки становлять

більшість робочої сили в деяких секторах, таких як охорона здоров'я та освіта, але недостатньо представлені в інших секторах, таких як політика та бізнес. Домашнє насильство та гендерне насильство щодо жінок залишаються серйозними проблемами. Жінки частіше займаються низько кваліфікованою роботою, а також мають вищий ризик опинитися в ситуації бідності.

Попри низку законодавчих ініціатив інтеграції гендерноорієнтованих підходів в систему публічного управління, на даний час потребують вирішення наступні питання: 1) більшість регіональних стратегій не використовують системний підхід до врахування та розв'язання проблем гендерної нерівності, починаючи з аналізу гендерних розривів, визначення проблем, які викликають ці розриви, і закінчуючи конкретними завданнями, спрямованими на розв'язання цих проблем; 2) не створено єдиної платформи для обміну досвідом з реалізації інструментарію гендерноорієнтованого збалансування; 3) гендерні профілі громад неповною мірою відображають реальні гендерні розриви через відсутність достовірної інформації, а звідси і не можуть бути враховані в стратегічних і програмних документах розвитку громад; 4) незважаючи на задекларовані на рівні МФУ підходи до гендерноорієнтованого бюджетування, реальне використання їх на рівні органів місцевого самоврядування є обмеженим та не має системного характеру, і по суті є гендернонейтральним.

Для активного використання гендерних принципів необхідно моніторити результативність використання гендерних підходів в системі врядування на національному, регіональному та місцевому рівнях та створити інформаційну платформу, яка буде базисом для прийняття управлінських рішень при реалізації стратегій, програм, проєктів місцевого економічного розвитку. Така платформа стане підґрунтям для реалізації інклюзивної складової соціально-економічної політики. Вона є вкрай необхідною для умов воєнного стану, для захисту інтересів вразливих груп; жінок, які проживають у сільській місцевості; людей літнього віку; осіб з інвалідністю; жінок, які піддаються насиллю та дискримінації за віком, національною ознакою тощо.

В Україні створений інституційний базис для забезпечення рівних прав і можливостей для різних соціальних груп, однак низка ендегенних та екзогенних викликів безпекового характеру концентрує увагу на необхідності розробки організаційного механізму впровадження політики гендерної рівності на рівні областей і громад.

Список використаних джерел:

1. Реалізація державної політики гендерної рівності. URL: <https://eu-ua.org/node/2559/>
2. Гендерний аналіз регіонального розвитку України. URL: <https://bit.ly/43RSBYR>